בס"ד

– הגליון השבועי של קהילת מכון –

יגדיל תורה

גליון מספר: 17

שבת פרשת חיי שרה

העלון מוקדש להצלחת נוחי
בן זהבה ויוסף דורון בן דזי

מאור - 0542390375

כל נפילה היא הזדמנות

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

בסוף הפרשה מיד לאחר מותו של אברהם אבינו, הקב"ה מברך את יצחק, וכמו שנאמר:

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחַי רֹאִי:

ויש לשאול, מהי אותה ברכה שבירכו, ומדוע תולה הכתוב את הברכה במיתת אברהם?

ועוד יש להקשות, מה צורך יש ליצחק בברכה נוספת, והרי הקב"ה כבר נתן את הברכות לאברהם וכמו שכתוב לעיל: "והיה ברכה", ואברהם נתנם ליצחק לברך את מי שירצה (כמבואר ברש"י פסוק ה), ואם כן עשה אותו מקור הברכה, ומדוע הוצרך יצחק לברכה נוספת?

עונה על כך הגמרא במסכת סוטה (יד ע"א):

מאי דכתיב: אחרי ה' אלהיכם תלכו? וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכינה? והלא כבר נאמר: כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא! אלא להלך אחר מדותיו של הקדוש ברוך הוא.. הקדוש ברוך הוא ניחם אבלים, דכתיב: ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו, אף אתה נחם אבלים.

מבואר מכאן שאותה ברכה שבירך הקב"ה את יצחק, היא בעצם ניחום אבלים על מות אברהם אביו.

ויש לשאול, מהי אותה נחמת אבלים שהקב"ה ניחם את יצחק, והרי בפסוק לא משמע שאמר לו איזה דברי נחמה כי אם ברכה בלבד?

ביאר האלשיך שהתירוץ לכך רמוז במילה "בנו" שבפסוק הזה שלכאורה נראית מיותרת.

האלשיך מבאר ששונה היא קבורת האב מקבורת קרוב אחר. שכן דרך הקובר את אביו להצטער במיוחד ולפחד "על כי סר צלו מעליו". היינו אדם שמת אביו, אין לו

>> המשך הדבר תורה בעמוד האחרון<<

דברים במחשבה
וסור מרע בינה

פתרון החידה הקודמת
מלצר המגיש מאכלים

החידה השבועית
סכין בשרית בארוחה חלבית

"האדם הישר- צריך להאמין בחייו"

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

כבר זמן לא מועט, הננו נצבים בתוך תקופה שאינה פשוטה בכל קנה מידה אפשרי- "תקופת הקורונה". כל אחד ואחד מאתנו חווה את הסגרים המעיקים והמתישים שהביאה עמה המגיפה, וחש בכל פינה בחייו את המועקה והמוגבלות הרבה, שעצרה את חיינו לפתע פתאום. אולם, למרות כל הכאב המעיב אשר מתלווה למגיפת הקורונה ולכל שינויי המציאות אשר מתרחשים בעקבותיה, אפשר אולי לומר בזהירות רבה שישנה תועלת לא מועטה שאפשר בדיעבד להפיק מהתקופה הלא פשוטה הזו.

תועלת אחת חיובית שהגיחה אל חיי רובנו במהלך התקופה הקשה, היא היכולת לשוב לעצמנו. היכולת לזהות כוחות חיים כבירים, וכשרונות עמוקים אשר גועשים המה בתוכיותנו ומבקשים לצאת ממסגרותיהם. הסגרים והבידוד מרעשי החברה, עשו את שלהם והפגישו את האדם עם עצמו בצורה החזקה ביותר. לא בכדי לאחר הסגרים חלה עלייה מקיפה בהופעתם של "פרוייקטים" מסוגים שונים, שמבטאים את המימוש העצמי של אנשים רבים מכל קצוות הקשת האנושית. פתאום, רעיונות חדשים השייכים לטבענו ולכישרונותינו החלו לבצבץ מעלה ולבקש את מילואם.

למען האמת הנביעה הפנימית הזו, אינה מתרחשת רק בעתות משבר, אלא זורמת היא באופן תמידי. כל אחד ואחד מאתנו מכיר את התחושה הבאה: לפתע פתאום, ללא כל התרעה מוקדמת עולה במוחנו חזון חדש. הננו יכולים לציירו במוחנו ולחוש כיצד הוא מבטא את כל עומקי חיינו.

אלא שלאחר הופעת החזון, ישנן שתי אופני פעולה אפשריים מצדנו: אפשרות אחת היא באמת לגייס אומץ רב וכוחות נפש רבים על מנת להפיק את מחשבת ליבנו ולסייע לה להופיע באופן עוצמתי בתוך כתלי המציאות. אלא שלעומת זאת, האפשרות השנייה ובד"כ גם המידית ביותר היא לדחות בהינף יד את החזון הגדול ולסלקו ממוחנו. ייתכן ויהיה זה ע"י מעין קול פנימי וקטן השרוי עמוק בתוך ליבנו ומוחנו הלוחש לנו:

"זה לא בשבילך, אתה לא מספיק טוב, לא מספיק מוכשר" או לעיתים "אתה עדיין לא ברמה הנצרכת".

האם אנו צריכים להקשיב לקול הזה? האם יש בו אמת מוחלטת? או שמא צריכים אנו לפרוץ את מגבלותיו וביד חזקה להפיק את חזוננו? נעיין בדבריו הנפלאים והעמוקים של הראי"ה קוק זצ"ל (אורות התורה יא' ב') ונדלה מתוכם יסודות חשובים לשאלתנו זו:

"האדם הישר צריך להאמין בחייו. כלומר שיאמין בחיי עצמו והרגשותיו ההולכות בדרך ישרה מיסוד נפשו, שהם טובים וישרים ושהם מוליכים בדרך ישרה. התורה צריכה שתהיה נר לרגלו, שעל ידה יראה את המקום ששם הטעות עלולה, שלפעמים תתע הנפש בתהו לא דרך"

האדם הישר, דהיינו מי שמשתדל לדבוק ביראת השמים הטהורה ולחיות חיים המיוסדים על אדני התורה, צריך להאמין בעצמו, צריך הוא להאמין בכוחות נפשו ובכישרונותיו העמוקים, שהם נובעים מתוך מקום טוב וטהור, וחפצים באמת לעשות טוב בעולם. כמובן צריכים אנו לברר תמיד האם החזון הפנימי שלנו תואם את דרכה של תורה ואת מגבלותיה, אולם במידה ומצאנו שאכן חזוננו עולה עמה בקנה אחד, אסור לנו לדחוק אותו בטענות כאלה ואחרות, אלא עלינו לסייע לו להופיע בעולם, ולהאיר את העולם כולו בכוחות הכבירים היחודיים רק לנו.

שנזכה בסיעתא דשמיא לממש את עצמנו ואת כישרונותינו הייחודיים בצורה המלאה ביותר, מתוך כוונה פנימית ועמוקה לפאר את שמו ית'.

מלצר המגיש מאכלי חלב ובשר

הרב מאור תורג'מן / יו"ר מכון יגדיל תורה

מלצר המגיש מאכלי חלב ובשר, האם צריך נטילת ידים ביניהם?

הרמ"א פסק על פי הב"י: "שמש המשמש בסעודה ונוגע באוכלין, אינו צריך נטילה, דלא הצריכו נטילה רק לאוכלים".

ואם כן מדברי הב"י והרמ"א נראה שאין צריך נטילת ידיים,

אך הש"ך (כא) כתב שהב"י והרמ"א למדו כן מדברי רש"י, אך לא דקדקו כלל, מכיון שרש"י דיבר דוקא על מים ראשונים (נט"י לסעודה), אך בנוגע בתבשילי בשר וחלב פשוט שצריך נטילה, דזיל בתר טעמא שהרי ידיו עם שמנונית, ולא מצאנו למי מהפוסקים שהיקל בזה. וכן משמע שפסק הגר"א (יז).

והפרי חדש כתב שמסתברא שאם מביא את האוכל בקערה אין צריך נטילה.

הילקוט יוסף (פט, סא) פסק כהבנת הב"י והרמ"א: "שמש שמגיש לאורחים גבינות ואז בשר לא צריך ליטול ידיו, **ורק האוכלים צריכים נטילה"**.

גאולה מההפטרה הפטרת חיי שרה מלכים א׳ פרק א

הרב יוסף חיים

כידוע מדברי הגמרא נבואות התנ"ך רלוונטיות ל 6,000 שנות קיום העולם (סנהדרין צז, א . עבודה זרה ט, א)

הוי אומר שחוץ מתיקון המידות, המצוות , כל הנאמר בדברי הנביאים, הן הכנה לעולם שאחרי העידן שלנו. מיד לאחר 6,000 שנה בעידן זה ,אנו נכנסים לעת ושמה "גאולה".

כידוע אחרי כל הפטרה, והפטרה אנו מברכים :

שַׂמְּחֵנוּ ה׳ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדְּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחָךְ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ"

ההפטרה מכינה את העם לגאולה, דווקא היא מכינה את הקרקע ובגלל זה בחרנו לקרוא למאמר על ההפטרה "גאולה מההפטרה'' (בעקבות מאמרו של הרב שמואל אליהו) בפרשת השבוע שרה ואברהם מסתלקים מן העולם. אך לפני שאברהם עוזב :

וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-לוֹ, לְיִצְחָק. וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם, נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנֹת; וַיְשַׁלְּחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ, בְּעוֹדֶנּוּ חַי, קֵדְמָה, אֶל-אֶרֶץ קֶדֶם".

גם ישמעאל בסוף הבין שהוא אינו בן הגבירה .הוא אהוב ע"י אברהם אך אינו הבן היורש אותו

וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל, בָּנָיו, אֶל-מְעָרַת, הַמַּכְפֵּלָה

אומר רש'' י על כך שכתוב יצחק ואז ישמעאל: מכאן שישמעאל חזר בתשובה והוליך את יצחק לפניו . מכל האמור לעיל,אנו לומדים שהירושה החשובה ביותר מיועדת ליצחק, ממשיך דרכו של אברהם לפי הוראת ה׳ יתברך .

מי יהיה אב לעם ה׳ וממנו תצא ברכה לכל האנושות ?

השם בחר ביצחק.

באותה שאלה ממש אנו פוגשים בהפטרה . בפרשה השאלה היא: ממי יצא עם ישראל ובהפטרה: ממי יצא מלך המשיח-

משלמה המלך או מאדוניה אחיו.

ההפטרה מציינת עובדה מעניינת שגם במקומות חשוכים כמו פוליטיקה הקב"ה מבקש להאיר את אור השכינה. תרבות שלטון מתוקנת לא יכולה להתקיים ללא ההדרכה הצמודה של תורת ישראל .בימי דוד נתן הנביא, ובכל דור ודור חכמיו.

יתרה מזו, הירושה של אברהם הינה בעצם ציווי אופיו של עם ה׳ ממש כמו ירושתו של דוד המלך העוסקת באופי מלכות המשיח.אין זו ירושה בעלת אופי אינטרסנטי כי אם בעלת צביון לתיקון עולם במלכות ש-די. ההשפעות הן על האומה הישראלית בפרט ועל כל העולם כולו ככלל.

יהי רצון שנזכה שוב להשגחה פרטית ולמלכים שנבחרו ע"י הנביאים בציווי השם.

שאלת השבוע

האם מותר לחתוך לחם לארוחה חלבית, בסכין שחתכו בה בשר ?

יקיר שלום —זכה בשובר לרכישה בקורסים של 200 ש"ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל"ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה

ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה

ודוד רחמים בין עישא ואברהם ז"ל

ניתן לשלוח מזל"ט או איחולי ברכה למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום חמישי.

>> המשך הדבר תורה מעמוד השער >>

לכאורה עוד מישהו בעולם שיכול לדאוג לו ולשמור עליו בעולם הזה כמו שעשה אביו המנוח ולכן האדם מתחיל לחשוש ולפחד.

אומנם, אדם שהוא צדיק אין בו פחד זה - "כי הלא בן הוא לה', כי הוא יתברך יהיה לו לאב והוא לו יתברך - לבן".

וזה מה שנאמר כאן לגבי יצחק. יצחק הצטער ודאג על הסתלקות אביו – "ויהי אחר מות אברהם". אך מיד לאחר מכן – "ויברך אלהים את יצחק בנו" – "בנו" אין הכוונה שיצחק בנו של אברהם שזה לכאורה דבר מיותר לציין כאן, אלא יש כאן חידוש גדול. משמעות הדברים היא, שכעת, לאחר מות אברהם, הקב"ה בעצמו נהיה לאביו של יצחק.

וזוהי הנחמה של הקב"ה ליצחק לאחר מות אביו, שהקב"ה אומר לו שמעתה "יצחק בנו", והקב"ה ידאג לו - "ואני אביך קיים לעד".

מטרתו של הקב"ה במעשה זה, היא בעצם המטרה של מצות ניחום אבלים באשר היא – לחזק את לב האבל. ואכן, כאשר יצחק מקבל נחמה נפלאה זו מהקב"ה, מיד יצחק מתגבר על השבר הגדול ודבק בקב"ה אף יותר, ועל כן בוחר יצחק לגור

במקום שיותר קרוב לקב"ה. וזה שנאמר בסוף הפסוק: "וישב יצחק עם באר לחי רואי" שזה המקום שהקב"ה נגלה אליו - "והוא מקום מוכן לשכינה".

אובדן קרוב הוא דבר קשה ביותר, ובפרט אבדן של אב. ואכן הדרכת חז"ל לאבל היא לבכות על המת, וכמו שכתב הרמב"ם (הלכות אבל פי"ג הי"ב): "כל מי שאינו מתאבל כמו שצוו חכמים הרי זה אכזרי, אלא יפחד וידאג ויפשפש במעשיו ויחזור בתשובה". וכדברי הרדב"ז הידועים בדבר שאלה שנשאל אודות אדם שמת לו קרוב ולא התאבל עליו (ח"ג סימן תתקפה):

תשובה זו מדה רעה מורה על קושי הלב ועל רוע תכונת הנפש והיא מדת אכזריות והוא דרך הפילוסופים האומרים כי זה העולם הכל הוא מעשה תעתועים.. אבל אנחנו מקבלי התורה יש לנו להאמין ולדעת כי העולם הזה ענין נכבד מאוד למסתפקים ממנו כראוי ולמתנהגים בו כשורה ובו ישיג האדם חיי העוה"ב והשארות הנפש כי הוא נקרא עולם המעשה.

אך מאידך לימדונו חז"ל (מו"ק כז ע"ב): "כל המתקשה על מתו יותר מדאי - על מת אחר הוא בוכה". לכן צריך להתאבל במידה, ולדעת שכל מה שעושה הקב"ה לטובה גם אם לא תמיד מבינים, ומזה הטעם מברכים בשעה קשה שכזו "ברוך דיין האמת".

על האדם לקחת את השבר ולהצמיח ממנו כוחות מחודשים, לחזור בתשובה ולהדבק יותר בקב"ה, ועל ידי זה ללכת בדרכו הטובה של יצחק אבינו.

שבת שלום!